

Чередніченко Г.А.
(Київ, Україна)

Розвиток мовних творчих здібностей у процесі оволодіння іноземною мовою

Гуманістичні та демократичні тенденції розвитку українського суспільства, об'єктивне зростання ролі його творчих засад зумовили суттєві зміни освітніх пріоритетів і цінностей. Сучасному суспільству потрібні фахівці, здатні до самостійного мислення, самореалізації як професійної, так і особистісної, які вміють об'єктивно оцінювати свої здібності й можливості, прагнуть до самовдосконалення і самореалізації.

Спрямованість процесу навчання на творчий розвиток особистості значною мірою наближає нас до вирішення проблеми формування компетенції спеціаліста. Досягти поставленої мети за умов організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі можливо, на нашу думку, лише на основі використання сучасних педагогічних технологій, орієнтованих на конкретного індивіда, його проблеми, можливості та здібності до навчання.

Глобалізація світового розвитку, інтенсифікація економічних зв'язків між країнами продовжує тенденцію до посилення однорідності економічних і суспільних систем, поєднує у співпраці фахівців різних країн, що вимагає від них не лише сформованих аналогічних професійних знань, а й володіння такою загальновідомою цінністю сучасної цивілізації як взаєморозуміння. Це пояснює динаміку зростання інтересу до дослідження ролі іноземної мови у професійній підготовці спеціалістів. Вивчення й аналіз наукової літератури, перспективного педагогічного досвіду дозволяють зробити висновок, що цілеспрямований розвиток творчих здібностей студентів у процесі навчання англійській мові значною мірою сприяє підвищенню інтересу до навчання, успішному та швидкому оволодінню своєю спеціальністю, розвитку мислення, пам'яті, інтелектуальних здібностей, тощо.

Принципові положення теорії здібностей, зокрема, співвідношення біологічного й соціального у здібностях, їх структура, філо- й онтогенез, можливості й закономірності

їх формування й розвитку розкриваються у дослідженнях Б.Г.Ананьєва, І.Д.Бєха, Л.С.Виготського, О.Є.Голубєва, О.Г.Ковальова, Г.С.Костюка, В.А.Крутецького, О.М.Леонтєва, В.М.М'ясицева, С.Л.Рубінштейна, Б.М.Тєплова, В.Д.Шадрикова та інших.

У своїй праці ми спиралися на ознаки здібностей Б.М. Тєплова, які й досі визнає теорія: під здібністю розуміють індивідуально-психологічні особливості, які відрізняють одну людину від іншої; поняття "здібність" не зводиться до тих знань, навичок чи вмінь, які вже напрацьовані даною людиною; здібністю називають не будь-які індивідуальні особливості, а лише ті, які забезпечують успішне виконання одного виду діяльності чи багатьох видів діяльності;

Отже мовні здібності студентів можуть бути розвинені лише в процесі мовної діяльності. Спираючись на висловлювання К. Маркса про те, що мова - " безпосередня дійсність думки" можна сказати, що мовні здібності можуть успішно розвиватися тільки при здійсненні мовномисленнєвої діяльності. Навчання студентів іноземній мові створює необхідні передумови для розвитку творчих здібностей. Мовні творчі здібності можуть розвиватися у навчанні як продуктивними, так і рецептивними видами мовної діяльності.

Розвиток творчих здібностей неможливий без активізації мислення студентів, особливо без розвитку навиків самостійного мислення. Самостійність мислення передбачає вміння здійснювати такі складні мислительні процеси як: аналіз, синтез, узагальнення, умовиводи. Ці мислительні процеси активізуються при творчому використанні набутих умінь. Введення в процес навчання нестандартних мовленнєвих завдань є сприятливим фактором для розвитку творчих здібностей студентів. Досягнення поставленої мети висуває особливі вимоги щодо підбору навчального матеріалу. Перевага надається завданням, вирішення яких пов'язане з подоланням певних труднощів. В останні роки з'явилося чимало спеціальних методів організації навчальної діяльності, які поєднують у собі гру, емоційне захоплення, дослідницьку діяльність, дискусії - тобто елементи, від яких залежить активність, самостійність студентів, розвиток їх фантазії, уявлення, творчого мислення. До таких методів належать інтерактивні методи розв'язання навчальних проблем. У процесі вивчення іноземної мови найбільш поширені: метод мозкового штурму, робота в парах, симуляційні ігри, метод ПРЕС, розігрування ситуації за ролями, дискусія, мікрофон, займи власну позицію та інші.

